

Schoolstraat 4

Adres Schoolstraat
Huisnummer 4
Kadastraal H 238
Wijk Centrum
Status Beschermd dorspgezicht

Inleiding

WOONHUIS met het karakter van een herenhuis in Eclectische stijl is in 1873 gebouwd in opdracht van de Hervormde Gemeente van Wassenaar nar ontwerp van Johannes Gerard van Parijs (Lisse 1850–Bennebroek 1875). Deze architect heeft in 1871 de gemeentehuizen van Hillegom en Sassenheim ontworpen en in 1872 tekende hij ook het ontwerp voor het gemeentehuis van Wassenaar in de Langstraat (het zgn. Oude Raadhuis). Kenmerkend daarbij is de Eclectische detaillering met gepleisterde hoekpilasters en geprofileerde omlijstingen van de gevelopeningen.

De uitvoering van Schoolstraat 4 was in handen van de plaatselijke aannemer S.J. Rotteveel en Zonen. Het huis is gebouwd ter vervanging van een ouder gebouw waarvan twee 16de, dan wel 17de eeuwse kelders zijn gehandhaafd.

In 1954 heeft door het architectenbureau van P. Kuindersma te Oegstgeest een verbouwing plaatsgevonden waarbij de indeling van de verdieping is gewijzigd, twee dakkapellen aan de achterzijde zijn toegevoegd en de dakbedekking is vervangen door verbeterde Hollandse pannen. In 1955 is het venster in de rechter zijgevel geplaatst. In de jaren '70 van de 20ste eeuw is de keuken verwijderd en de bijkeuken in gebruik genomen als opslagruimte. Tegenwoordig (anno 1999) heeft het pand een kantoorfunctie.

Het pand bevindt zich binnen het beschermde dorpsgezicht van het dorpscentrum van Wassenaar en maakt binnen de Schoolstraat deel uit van een vrijwel gesloten gevelwand. Het pand ligt met de voorgevel direct aan de straat. Het maakt deel uit van een ensemble van gebouwen die gebouwd zijn, dan wel gebruikt zijn/worden door de Nederlands Hervormde Gemeente, nl. Schoolstraat 6–8. (verenigingsgebouw met kosterwoning, gebouw met catechisatiekamer), Schoolstraat 2 (pastorie, rijksmonument 34802) en Plein 3 (N.H. Kerk, rijksmonument 38380).

Omschrijving

Deels onderkelderde tweelaags pand op rechthoekige plattegrond wordt gedekt door een schilddak met rode verbeterde Hollandse pannen. Boven de grijs geschilderde, gepleisterde plint is de voorgevel opgetrokken uit grauwe bakstenen (kruisverband, knipvoeg). De gevelopeningen worden gedekt door segmentbogen. Op de begane grond zijn ze voorzien van wit geschilderde, gepleisterde aanzet- en sluitstenen met rusticawerk of horizontale groeven. Wit geschilderd pleisterwerk is veder toegepast voor geveldetaileringen als pilasters en cordonlijsten. De vensters bestaan overwegend uit T-schuiframen met getoogde bovenlichten.

De voorgevel (noordwest) is een symmetrisch ingedeelde lijstgevel, op de hoeken rustend op in- en uitzwenkende vleugelstukken. Aan weerszijden wordt de gevel afgesloten door geblokt gepleisterde hoekpilasters. De middenrisaliet, waarin zich de entree bevindt, wordt geaccentueerd door wit geschilderd pleisterwerk. Het met “kapelletjes” afgewerkte entreeportaal bevat een paneeldeur met getoogd bovenlicht. Aan weerszijden ervan zijn symmetrisch in de gevel twee vensters geplaatst. De gevelopeningen worden aan elkaar gekoppeld door een cordonlijst die bij de hoekpilasters is omgekornt. Deze vormt tevens een horizontale scheiding tussen de begane grond en de verdieping en volgt het beloop van de bovenzijde van de ontlastingsbogen. Boven deze cordonlijst wordt elke gevelopening geaccentueerd door een akroterie.

Op de verdieping heeft de middenrisaliet één venster. Aan weerszijden daarvan is symmetrisch één venster in de gevel geplaatst. De gevel wordt afgesloten door een kroonlijst die aan de onderzijde het beloop volgt van de door een akroterie bekroonde ontlastingsbogen van de gevelopeningen. Beide zijgevels worden afgesloten door een houten door gootklossen gedragen gootlijst. De linker zijgevel is blind. Bij de rechter zijgevel zit links in de gevel een klein, later toegevoegd, hoog geplaatst venster onder een strek.

Bij de achtergevel zijn de gevelopeningen onder strekken geplaatst. Op de begane grond bevindt zich links van het midden een deur met bovenlicht. Links daarvan zit een T-schuifraam en rechts twee T-schuiframen. Op de verdieping rechts onder de gootlijst bevindt zich een vierruits schuifraam. De twee door de gootlijst stekende dakkapellen stammen uit 1955 en derhalve voor de bescherming van ondergeschikt belang. Tegen de linkerkant van de gevel staat een kleine uitbouw (voormalige bijkeuken), die aansluit op een aanbouw van de pastorie die deels uit ouder (17de eeuw) materiaal is opgetrokken.

De achtertuin wordt aan de zuidoostzijde begrensd door een uit grauwe baksteen opgetrokken tuinmuur, die aan de zuidoostzijde is gepleisterd.

Het interieur heeft een voor de bouwtijd traditionele indeling, bestaande uit een centraal geplaatste gang met vertrekken aan weerszijden. Van belang zijn ondermeer de paneeldeuren die op de gang uitkomen en het trappenhuis met houten, gesneden balustrade die zich halverwege rechts bevindt. De twee in L-vorm op elkaar aansluitende kelders zijn toegankelijk via de voormalige keuken achter, rechts van de gang. De voorste, vrij forste is de oudste. Deze is overkluisd met een iets gedrukt gemetseld tongewelf uit de 16de of 17de eeuw en staat haaks op de straat. Dit keldergedeelte is

vermoedelijk naderhand verlengd richting straatzijde met een smaller deel en voorzien van een keldervenster dat tijdens de bouw van het huidige pand (1873) is dichtgezet. Het aan kopse kant, zuidoostzijde, gesitueerde keldervenster is voorzien van een lange, horizontale ventilatiekoker. Het noordelijke, haaks daarop geplaatste, tweede keldergedeelte heeft eveneens een gedrukt stenen tongewelf. Het is iets jonger doch stamt waarschijnlijk nog uit de 17de eeuw.

Waardering

- Het woonhuis is van algemeen belang vanwege de cultuur- en architectuurhistorische waarde als goed voorbeeld van een eclectisch herenhuis uit het derde kwart van de 19de eeuw.
- Het pand is van belang omdat het een representatief voorbeeld is uit het oeuvre van de regionaal werkzame architect Johannes Gerard van Parijs.
- Het pand is gaaf wat betreft de hoofdvorm, het materiaalgebruik en de detaillering van met name het exterieur.
- Het pand is bouwhistorisch van belang vanwege de aanwezigheid van twee 16de en 17de eeuwse kelders.
- Het binnen het beschermde dorpsgezicht gelegen pand heeft stedenbouwkundige- en ensemblewaarde door de beeldbepalende situering en een vrijwel aaneengesloten gevelwand in het oude dorpscentrum. Het is tevens van belang vanwege de ruimtelijke en functionele samenhang met de overige, nabijgelegen, aan de Nederlands Hervormde Kerk gerelateerde gebouwen.